

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/32/2021
Identifikačné číslo spisu: 2319010093
Dátum vydania rozhodnutia: 04.07.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2319010093.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na verejnom zasadnutí konanom 4. júla 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného C. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a iné o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 188 ods. 2 písm. d), § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, § 194 ods. 2 písm. d), § 140 písm. c) Trestného zákona a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného C. N..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Trnave prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného

C. N., nar. XX. V. XXXX v C., trvalým pobytom N. N. X, XXX XX C., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Leopoldov,

berie do väzby

z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Lehota väzby začína plynúť okamihom vyhlásenia tohto rozsudku, t. j. 4. júla 2022 o 11.45 hod. a

menovaný ju bude vykonávať v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby v Leopoldove.

V. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku žiadosť obvineného C. N. o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 bol obvinený C. N. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 22.08.2018 v čase okolo 14:00 hod. zazvonil na zvonček poškodeného F. Z., nar. XX.XX.XXXX, v bytovom dome na ulici D. XX v C., ktorý ho vpustil do bytového domu a keď otvoril dvere do svojho bytu na 2. poschodí, aby pozrel na chodbu, obžalovaný sa cez ne následne bez pozvania poškodeného fyzicky pretlačil dovnútra, kde poškodený začal cúvať do ďalších dverí, obžalovaný ho oboma rukami otvorenou dlaňou sotil do oblasti chrbta, následkom čoho poškodený padol na zem, následne sa poškodený zdvihol zo zeme a vybehol von zo svojho bytu, aby si zavolať pomoc, pričom počas tohto času obžalovaný z bytu odcudzil telefón zn. Samsung A5 a odišiel.

Za to bol menovanému uložený podľa § 188 ods. 2, § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 5, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov; pričom na výkon trestu odňatia slobody bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania podaného obvineným rozhodol uznesením, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený C. N. podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia].

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namietal:

„Mám za to, že v mojom prípade bolo zásadným spôsobom porušené moje právo na obhajobu, a to najmä v tom smere, že v konaní nebolo preukázané, že som svojim konaním naplnil skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s ust. § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona ako ani prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona. V danom smere poukazujem na to, že na naplnenie skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1 Trestného zákona sa vyžaduje, aby páchatel' proti inému použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Pri zločine lúpeže sa jedná o úmyselný trestný čin (§ 15 Trestného zákona), t. j. na naplnenie dotknutej skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby páchatel' mal úmysel použiť násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia ako aj úmysel zmocniť sa cudzej veci v tom istom okamihu, keď pácha daný trestný čin. Nepostačuje len naplnenie jednej alebo len druhej zložky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, t. j. nepostačuje, že páchatel' použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia proti inému bez toho, aby mal úmysel zmocniť sa cudzej veci ako ani to, že páchatel' síce má

úmysel zmocniť sa cudzej veci, avšak nepoužije proti inému násilie ako ani hrozbu bezprostredného násilia. Na druhej strane nepostačuje ani to, že by páchatel' proti inému síce použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia avšak bez úmyslu zmocniť sa cudzej veci v danom okamihu, pričom až následne by sa rozhodol, že sa po tomto akte aj zmocní cudzej veci. Na naplnenie dotknutej skutkovej podstaty zločinu lúpeže je potrebné, aby obe uvedené zložky (úmysel použiť proti inému násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia ako aj úmysel zmocniť sa cudzej veci) boli prítomné súčasne už na začiatku páchania skutku. Kvalifikovaná skutková podstata zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s ust. § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona je následne naplnená ako konanie, uvedené v ust. § 188 ods. 1 Trestného zákona smeruje proti chránenej osobe - osobe vyššieho veku. V mojom prípade však v súlade s vykonaným dokazovaním (v prípravnom konaní ako aj v konaní na súde) nebolo preukázané, že by som sa ja vyššie uvedeným spôsobom naplnil skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, k čomu som v konaní ústne ako aj písomne navrhol vykonanie nevyhnutných dôkazov, ktoré však konajúci súd nevykonával.

Rovnako som svojim konaním nenaplnil ani skutkovú podstatu prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona, keďže ja som neoprávnene nevníkol do obydlija poškodeného ani som tam neoprávnene nezotrval. Ako je aj nižšie uvedené, ja som sa s poškodeným poznal, on mi aj kupoval jedlo a nápoje (k tomu som v konaní navrhol aj zabezpečenie kamerového záznamu z predajne P. na R. v C.) a v ten deň mi on sám otvoril dvere na byte a pozval ma dovnútra (k uvedenému som v konaní navrhoval aj vykonanie znaleckého dokazovania ohľadom posúdenia vierohodnosti výpovede poškodeného). V tejto súvislosti už vonkoncom nie je zrejmé, ako môže byť moje konanie kvalifikované aj podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa ust. § 194 ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s ust. § 140 písm. c) Trestného zákona, t. j. pre spáchanie tohto prečinu z osobitného motívu - v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin. Ako je aj v tomto podaní vysvetlené, ja som k poškodenému nešiel s úmyslom spáchať žiaden trestný čin a ani som nechcel zakryť ani uľahčiť žiaden trestný čin. K poškodenému som išiel na návštevu, na ktorú ma on sám pozval a sám ma dobrovoľne pustil do bytu. Na preukázanie týchto skutočností som v konaní navrhol aj dôkazy, ktorých vykonanie konajúci súd nedôvodne zamietol, ako to vysvetľujem nižšie v tomto podaní.

Ja som v konaní navrhol, aby konajúci súd vykonal nasledovné dôkazy: 1. vykonanie znaleckého dokazovania pribratím znalca z odboru psychológia, odvetvie klinickej psychológie dospelých vo vzťahu k mentálnej úrovni, schopnosti správne vnímať a reprodukovat' udalosti, skúmania všeobecnej a špecifickej vierohodnosti výpovede vo vzťahu k poškodenému a k jeho výpovediam (písomné podanie z 22. februára 2019), 2. vyžiadanie si lekárskeho oznámenia od všeobecného lekára MUDr. H., vykonávajúcej lekársku prax v rámci I., I., a to v smere predpísaných liekov v období augusta roku 2018 (rozhodné obdobie vo vzťahu k skutku z 22. augusta 2018) poškodenému (písomné podanie zo 4. marca 2019), 3. vyžiadanie si kamerového záznamu z predajne P. na R. v C. (aj ústny návrh na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019).

Uvedený návrh na pribratie znalca som v konaní navrhoval z dôvodu, že v tomto konaní je celé vznesenie obvinenia mojej osobe ako aj podanie obžaloby a moje odsúdenie založené na jedinom dôkaze, a to na výpovedi poškodeného, ktorá výpoveď nie je riadne podporená žiadnym z iných vykonaných dôkazov. Zároveň vo výpovediach poškodeného (z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní) sa vyskytli závažné rozpory. Tu uvádzam, že v prípravnom konaní dňa 22. augusta 2018 poškodený napríklad neuvádzal, že by som si od neho ja mal pýtať v rámci páchania skutku nejaké finančné prostriedky, pričom toto uviedol až na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019, ďalej poškodený v prípravnom konaní vypovedal, že som ho mal sotiť, keď mi stál chrbtom (t. j. mal som ho sotiť od chrbta), pričom na hlavnom pojednávaní vypovedal, že v čase, keď som ho mal sotiť, sme stáli tvárou v tvár (t. j. čelom k sebe), na hlavnom pojednávaní poškodený vypovedal, že som ho mal zatlačiť dverami od bytu až spadol na zem, pričom v prípravnom konaní nič také neuvádzal, Uvedené rozpory obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019 nevedel vysvetliť ani po tom, ako mu bola predložená jeho výpoveď z prípravného konania za účelom odstránenia rozporov oproti jeho výpovedi z hlavného pojednávania. Rozpory vo výpovedi poškodeného sú mimoriadne závažného charakteru v smere priebehu skutku a v smere naplnenia skutkovej podstaty stíhaného zločinu lúpeže a prečinu porušovania domovej slobody, a to najmä v situácii, keď výpoveď poškodeného je jediným ‚usvedčujúcim‘ dôkazom v konaní, ktorý nie je podporený v smere priebehu skutku žiadnym z iných

vykonaných dôkazov, a to ani nepriamym, navyše výpoveď poškodeného je spochybnená aj výsluchmi iných svedkov (sv. U. a sv. C.), ako je uvedené nižšie v tomto podaní. Vzhľadom na závažné rozpory vo výpovedi poškodeného je teda namieste v konaní skúmať schopnosť poškodeného riadne vnímať a reprodukovat' prežitú udalosť, a to vykonaným znaleckým dokazovaním. Zároveň vzhľadom na to, že výpoveď poškodeného je jediným priamym dôkazom v konaní, ktorý nie je podporený inými vykonanými priamymi alebo nepriamymi dôkazmi, ale naopak tento dôkaz je inými dôkazmi spochybnený, je namieste znalecky skúmať aj prítomnosť znakov všeobecnej a špecifickej vierohodnosti výpovede poškodeného, ako to vyplýva aj z ustálenej súdnej praxe, kedy v prípadoch, keď je skutkový stav vo veci objasňovaný len jedinou výpoveďou poškodeného ako priamym dôkazom, tak je potrebné aj v súlade so zásadou in dubio pro reo, aby tento priamy dôkaz bol riadne podporený inými nepriamymi dôkazmi tak, aby vo veci neboli dané dôvodné pochybnosti. Zároveň je poškodený osobou vyššieho veku (ročník narodenia 1951), pričom ako uviedol na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019, užíva aj lieky predpísané lekárom (podľa výpovede sv. C. v kombinácii s alkoholom), tak je dôvodné, aby aj tieto skutočnosti boli znalecky skúmané v súvislosti s vierohodnosťou výpovede poškodeného. Aj v tejto súvislosti som žiadal konajúci súd, aby si vyžiadal oznámenie od ošetrojúcej lekárky poškodeného MUDr. R. ohľadom liekov predpísaných poškodenému, keďže aj užívané lieky môžu mať vplyv na vnímanie a reprodukovanie reality poškodeným ako aj na všeobecnú a špecifickú vierohodnosť jeho výpovede, pričom podľa mojich vedomostí mal poškodený v čase skutku (dňa 22. augusta 2018) užívať napr. aj liek Zopiklon a liek Stílnox.

Čo sa týka môjho návrhu na zabezpečenie kamerového záznamu z predajne P. na R. v C., tak vykonanie uvedeného dôkazu som v konaní navrhoval opakovane (aj v prípravnom konaní - napr. pri záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu ako aj opakovane na hlavnom pojednávaní), a to z dôvodu, že som chcel preukázať, že s poškodeným sa poznáme už z minulosti pred údajným spáchaním skutku (22. augusta 2018), kedy mi tento kupoval jedlo a nápoje v uvedenej predajni, pričom sme tam chodievali spoločne, a teda nie je pravdivé tvrdenie poškodeného, uvedené na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019, že mi nikdy nekupoval jedlo a nápoje a že ma pozná len ako syna jeho známej (S.). Uvedené má tiež vplyv na vyhodnotenie vierohodnosti výpovede poškodeného ohľadom stíhaného skutku. My sme sa s poškodeným poznali dlhšiu dobu a tento mi opakovane kupoval jedlo a nápoje. V prípravnom konaní vyšetrovateľ žiadal zabezpečenie kamerových záznamov, ale podľa moji vedomostí ich pôvodne žiadal z vedľajšieho objektu - hotelu P., a nie z dotknutej predajne P., pričom až následne 8. decembra 2018 (viac ako 3 mesiace po údajnom skutku) bola vyťazená vedúca dotknutej predajne P., ktorá príslušníkom PZ uviedla, že záznamy z predajne uchovávajú 7 dní, a teda im tieto záznamy vydať nevie, o čom je vo vyšetrovacom spise aj záznam z preverovania z 8. decembra 2018. Mám za to, že OČTK v tomto prípade pochybili, uvedené záznamy si žiadali oneskorene, pričom podľa mojich vedomostí si ich pôvodne žiadali od nesprávneho subjektu (hotel P.), a takto tiež porušili moje právo na obhajobu a zmarili vykonanie tohto dôkazu.

Čo sa týka výpovede sv. U., tak táto svedkyňa jednak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom sama uviedla, že všetky informácie ohľadom skutku má len od poškodeného, ktorý jej mal dňa 22. augusta 2018 uviesť, že ho prepadli v byte a ona následne volala mestskú políciu. Aj pri tejto svedkyňi sa vyskytli rozpory medzi jej výpoveďou z prípravného konania z 22. augusta 2018 a jej výpoveďou z hlavného pojednávania zo dňa 27. marca 2019, ktoré svedkyňa na hlavnom pojednávaní nevedela riadne vysvetliť, pričom tieto rozpory sa týkali najmä toho, že v prípravnom konaní vedkyňa vypovedala, že sused jej až pri druhej návšteve povedal, že mu mali ukradnúť telefón, pričom na hlavnom pojednávaní vypovedala, že jej to mal uviesť hneď pri prvej jeho návšteve, keď jej oznámil, že ho prepadli. Svedkyňa tiež vypovedala, že podľa nej poškodený alkohol nepije. Rovnako, že je abstinent v konaní vypovedal aj poškodený. Odhliadnuc od toho, že svedkyňa nemá zákonné možnosti zisťovať, či poškodený pije, alebo nepije alkohol, resp. čo je, alebo nie je pod jeho vplyvom, tak v konaní o povolení obnovy konania v tejto veci, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 1T/24/2019, bol vypočutý sv. K. C., ktorý potvrdil, že poškodený pijaľ alkohol, pričom keď pije, tak je agresívny a keď vtedy berie aj tabletky, tak je poškodený náladový. Aj uvedené tvrdenie sv. K. C., t. j. pitie alkoholu v kombinácii s liekmi, na strane poškodeného ma jednoznačne vplyv na schopnosť poškodeného vnímať a reprodukovat' prežitú udalosť ako aj na špecifickú a všeobecnú vierohodnosť výpovede poškodeného, ktoré okolnosti som v konaní riadne navrhoval skúmať znalecky, avšak súd návrh na vykonanie (aj) tohto dôkazu zamietol.

Aj na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že v pôvodnom konaní (prípravnom konaní ako aj v konaní na

súde - prvostupňovom ako aj odvolacom) konajúce OČTK a sudy pochybili a zásadným spôsobom porušili moje právo na obhajobu, ktoré mi garantujú jednak normy vnútroštátneho ako aj normy medzinárodného práva, keď aj v rozpore s ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku nepostupovali tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie a s rovnakou starostlivosťou neobjasňovali okolnosti svedčiace proti mne ako obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v môj prospech, a v oboch smeroch nevykonávali dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. O uvedenom svedčí aj ten fakt, že vyššie uvádzané dôkazy (znalecké dokazovanie, oznámenie od ošetrojúcej lekárky, kamerové záznamy) som v konaní navrhoval vykonať riadne, včas a plne dôvodne, tieto dôkazy vychádzali z už vykonaného dokazovania vo veci (najmä z výsluchu poškodeného a z rozporov v jeho výpovediach) ako aj zo skutočnosti, že celé moje obvinenie a odsúdenie bolo založené výlučne na výpovedi poškodeného, ktorý vypovedal rozdielne na hlavnom pojednávaní a v prípravnom konaní, pričom rozpory vo svojich výpovediach nevedel riadne vysvetliť na hlavnom pojednávaní, jeho výpoveď spochybňujú výpovede sv. U. a sv. C., podľa výpovede sv. C. poškodený užíval lieky spolu s alkoholom, a za tejto situácie teda bez ďalšieho dokazovania konajúce sudy nemohli ustáliť moju vinu zo spáchania stíhaného skutku bez dôvodných pochybností, ako to ustanovuje ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku a porušili moje právo na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), keď riadne a dostatočne nezistili skutkový stav bez dôvodných pochybností, ako to ustanovuje ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku a porušili moje právo na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), keď riadne a dostatočne nezistili skutkový stav veci bez dôvodných pochybností, nevykonali navrhované dôkazy potrebné na riadne ustálenie skutkového stavu veci, nerešpektovali ustálenú súdnu prax, nerešpektovali všeobecne platnú zásadu trestného konania in dubio pro reo, v konaní postupovali a rozhodli arbitrárne, Zároveň som bol v tomto konaní uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona bez toho, aby bolo v konaní preukázané naplnenie všetkých znakov dotknutých skutkových podstat trestných činov z mojej strany. Správne ma konajúci súd mal v súlade so zásadou in dubio pro reo spod obžaloby v celom rozsahu oslobodiť, príp. vykonať dokazovanie v súvislosti s možným naplnením skutkovej podstaty iného trestného činu (napr. trestného činu krádeže, ...).

Mám za to, že ani hodnotenie vykonaného dokazovania zo strany konajúcich súdov nebolo v súlade so zásadou, ustanovenou v ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keď tieto nehodnotili vykonané dôkazy na základe starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Z vykonaného dokazovania by potom konajúce sudy nemohli dospieť k záveru o naplnení skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona akýmkoľvek konaním z mojej strany a v súlade so zásadou in dubio pro reo a ustálenou súdnou praxou by ma museli spod obžaloby v celom rozsahu oslobodiť, keďže celé moje obvinenie (ako aj odsúdenie) je postavené výlučne na výpovedi poškodeného, ktorá nie je podporená žiadnym iným z vykonaných dôkazov, navyše vo výpovediach poškodeného (prípravné konania a hlavné pojednávanie) sa vyskytli závažné rozpory, ktoré poškodený na hlavnom pojednávaní nedokázal riadne vysvetliť, výpoveď poškodeného spochybňujú aj výpovede sv. U. a sv. C., sv. U. mala o udalosti výlučne tie informácie, ktoré jej poskytol poškodený, pričom aj v jej výpovediach sa vyskytli závažné rozpory, poškodený mal navyše kombinovať lieky s alkoholom. Za danej situácie výpoveď poškodeného, resp. jej vierohodnosť nebola v konaní riadne skúmaná, k čomu som navrhoval pribratie znalca do konania, čo však konajúci súd zamietol.

Konanie a rozhodnutia konajúcich súdov v tomto smere považujem za nesprávne, nezákonné a arbitrárne. Chybnosť konania dotknutých súdov vidím najmä v tom, že konajúce sudy riadne nevykonali mnou riadne, včas a dôvodne navrhnuté dôkazy, ktoré sú nevyhnutné na riadne zistenie skutkového stavu v danej veci bez dôvodných pochybností, nerešpektovaní zásady in dubio pro reo, arbitrárnosti rozhodnutia o zamietnutí mojich návrhov na vykonanie dokazovania, nerešpektovaní môjho práva na obhajobu, nesprávnom právnom posúdení skutku, nesprávnej aplikácii hmotnoprávných ustanovení (§ 15 Trestného zákona), nesprávnom hodnotení vykonaného dokazovania, Pochybenia konajúceho súdu prvého stupňa neodstránil ani odvolací súd, ktorý moje odvolanie v celom rozsahu zamietol.

Vyššie uvedeným postupom a napádanými rozhodnutiami konajúcich súdov bolo jednoznačne závažným spôsobom porušené moje právo na obhajobu v konaní na súde prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní, a teda je naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku".

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol:

„V rámci odôvodnenia naplnenia dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odkazujem aj na vyššie uvedenú argumentáciu v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z vyššie uvedenej argumentácie je zrejmé, že napádané rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení stíhaného skutku zo strany konajúcich súdov (prvostupňového a odvolacieho, ako aj zo strany OČTK v prípravnom konaní). Je zrejmé, že v konaní nebolo preukázané, že ja by som použil násilie proti poškodenému alebo hrozbu bezprostredného násillia, keď najmä na základe výpovedí poškodeného z prípravného konania a z hlavného pojednávania nie je zrejmé, ako som mal sotiť poškodeného (v prípravnom konaní to malo byť od chrbta, na hlavnom pojednávani to malo byť tvárou v tvár); ďalej podľa jeho výpovede na hlavnom pojednávani som ho mal zhodiť na zem už pri otváraní vstupných dverí do bytu, čo v prípravnom konaní poškodený absolútne nespomínal, zároveň nie je preukázané, že by som mal voči poškodenému použiť akúkoľvek hrozbu bezprostredného násillia. Rovnako v konaní nebol preukázaný ani môj úmysel zmocniť sa mobilu poškodeného, súvislosť zmocnenia sa mobilu so sotením poškodeného, existencia úmyslu spáchať zločin lúpeže z mojej strany v rozhodujúcom okamihu - t. j. úmysel použiť násilie voči poškodenému, príp. hrozbu bezprostredným násillím voči poškodenému a rovnako úmysel zmocniť sa cudzej veci v rovnakom, rozhodujúcom čase, t. j. v čase začatia ‚páchania‘ trestného činu. V danom smere v konaní vonkoncom nebolo preukázané naplnenie znakov skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona z mojej strany, keďže ja som do bytu poškodeného neoprávnene nevnikol, ako ani v ňom neoprávnene nezotrval, ale ma do neho dobrovoľne pozval a dobrovoľne pustil sám poškodený. A teda v súlade so zásadou in dubio pro reo som mal byť spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený. K uvedenému nenaplneniu znakov skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona z mojej strany. Ďalej odkazujem na moju argumentáciu, uvedenú vyššie v tomto podaní v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, kde som tieto otázky vysvetlil komplexne.

Tu tiež poukazujem na nesprávne použitie ust. § 15 Trestného zákona (hmotnoprávne ustanovenie) zo strany konajúceho prvostupňového ako aj odvolacieho súdu, čo som napádal jednak vo svojom odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu (zdôvodnenie odvolania z 2. mája 2019), ale aj bližšie som to vysvetlil aj vyššie v tomto podaní v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tomto smere opätovne poukazujem na to, že konajúce súdy nebrali zreteľ na to, že v žiadnom mojom konaní nemožno vidieť úmysel spáchať zločin lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, keďže v tomto prípade by museli byť naplnené a v konaní riadne preukázané jednak úmysel zmocniť sa cudzej veci, a to v rovnakom, rozhodujúcom čase, t. j. súčasne pri začatí ‚páchania‘ skutku, čo však v tomto konaní jednoznačne preukázané nebolo a nevyplýva to zo žiadneho z vykonaných dôkazov v konaní. Rovnako nebol preukázaný ani môj úmysel spáchať prečin porušovania domovej slobody podľa ust. § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, keďže do svojho bytu ma dobrovoľne pustil a pozval sám poškodený.

Konanie a rozhodnutia konajúcich súdov aj v tomto smere považujem za nesprávne, nezákonné a arbitrárne.

Na základe vyššie uvedeného je v mojom prípade daný aj dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia stíhaného skutku ako aj z dôvodu nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (a to najmä § 15 Trestného zákona).

Mám za to, že ako som vyššie uviedol a zdôvodnil, dovolacie dôvody podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku sú u mňa riadne dané, a teda sú dané dôvody na zrušenie napádaných rozhodnutí dovolacím súdom vo výroku o vine a vo výroku o treste za skutok uvedený vo výrokovej vete rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 31/12/2019-192, z 12. marca 2019 ako aj na zrušenie chybného konania, ktoré napadnutým rozhodnutiam predchádzalo a na nové prerokovanie a rozhodnutie veci v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku.

Keďže aktuálne vykonávam trest odňatia slobody, uložený mi pôvodným rozsudkom v tejto veci, navrhujem, aby konajúci dovolací súd po zrušení napádaných rozhodnutí v súlade s ust. § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že ma do väzby neberie, keďže neexistuje žiaden zákonný dôvod na moju väzbu a moje trestné stíhanie možno zrealizovať aj neväzobne, t. j. keď budem trestne stíhaný na

slobode.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako príslušný dovolací súd, rozhodol tak, že v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, v zmysle § 386 ods. 2 zruší rozsudok Okresného súdu Galanta, č. k. 31T/12/2019-192, z 27. marca 2019 ako aj uznesenie Krajského súdu v Trnave, č. k. 3To/98/2019-248, zo 4. júla 2019 vo výroku o vine ako aj vo výroku o treste pre skutok uvedený vo výrokovej vete rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 31T/12/2019-192, z 27. marca 2019 ako aj chybné konanie, ktoré napadnutým rozhodnutiam predchádzalo a v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Okresnému súdu Galanta, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol".

K dovolaniu sa využívajúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor a síce v podstate nasledovne:

„Námietky, že nebolo preukázané naplnenie znakov skutkových podstát zločinu lúpeže a prečinu porušovania domovej slobody sú celkom zjavne nedôvodné, pretože sa netýkajú práva na obhajobu, ani právneho posúdenia veci, ktoré ako dovolacie dôvody uplatnil obvinený, ale zistenia skutkového stavu, ktorý dovolací súd nie je oprávnený skúmať ani meniť.

K návrhom na vykonanie dôkazov, ktoré obvinený uplatňoval v konaní, sa dostatočným spôsobom vyjadril prvostupňový súd v rozsudku ako i odvolací súd v uznesení, na ktoré v podrobnostiach poukazujem.

Pokiaľ ide o rozsah dokazovania, treba zdôrazniť, že súd vykonávajúci dokazovanie nie je viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať. Ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá súvisí so zásadou, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Pokiaľ obvinený poukazuje, že polícia pochybila, keď si kamerové záznamy vyžiadala oneskorene, čím porušila jeho právo na obhajobu, je potrebné uviesť, že právo obstarat' dôkaz mal aj obvinený, ktorý si uvedený dôkaz mohol zabezpečiť aj sám. Rozhodnutie o vine obvineného však nebolo založené na nezabezpečenom kamerovom zázname, ale na iných dôkazoch vyhodnotených v napadnutých rozhodnutiach.

Zistenia a prehodnocovania skutkového stavu sa týkajú aj ďalšie námietky obvineného k svedeckej výpovedi U. U., ktoré zjavne nemôžu založiť žiadny dovolací dôvod.

V časti dovolania, v ktorej obvinený namieta dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, obvinený v skutočnosti len opakuje tie isté námietky, ktoré uviedol pod dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v ktorých vyjadruje nesúhlas so skutkovými zisteniami súdov, tieto námietky sa však vôbec netýkajú nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku a stoja úplne mimo tvrdeného a uplatňovaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhujem podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietnuť".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1

Trestného poriadku).

Najvyšší súd vec prerokoval na verejnom zasadnutí a zistil, že dovolanie obvineného je dôvodné, nakoľko dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bol splnený.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez

ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - vid' § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Nakoľko je uvedené žiaľ napriek konštantnému upozorňovaniu najvyšším súdom v jeho rozhodovacej činnosti naďalej priam notoricky zaužívanou praxou, dovolací súd obvinenému znovu pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenom v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktno ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku). Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ako je tomu v kontexte trestnej veci obvineného), navyše vetou za bodkočiarkou - „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštancii opätovne hodnotiť dôkazy, a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom, spočívajúcim v tom či boli, resp. neboli konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti tak, ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku k záverom markantne odlišným od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) výnosy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu,
- g) majetkové pomery na účely odňatia výnosov z trestnej činnosti.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený skrátka nemôže „zostať prekvapený“, keď najvyšší súd jeho dovolacie námietky - ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov - označí v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyše, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmieňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd preto pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je však v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený C. N. nespáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného

rozhodnutím odvolacieho súdu.

Popísanému skutkovému stavu už nezodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona.

Použitú právnu kvalifikáciu podľa naposledy citovaného ustanovenia neodôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkových podstat označených trestných činov. To sa zároveň týka aj spáchania činu v prípade zločinu lúpeže na chránenej osobe - osobe vyššieho veku a osobitného motívu spočívajúcom v úmysle uľahčiť iný trestný čin pokiaľ ide o prečin porušovania domovej slobody.

Najvyšší súd považuje na tomto mieste za potrebné uviesť, že v posudzovanej veci bolo pre dovolací súd podstatné, že obvinený v zásade namieta to, že jeho konanie nemalo byť posúdené ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, pretože čin nespáchal v súvislosti s vekom poškodeného a ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona, lebo ho nespáchal v úmysle uľahčiť iný trestný čin. Takéto námietky (v prípade ich preukázania) vecne zodpovedajú iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý je daný vtedy, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom dovolací súd nemôže správnosť a úplnosť zisteného skutku skúmať ani meniť. Pri rozhodovaní, ktoré sa opiera o tento dôvod dovolania, preto dovolací súd hodnotí skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu potom hodnotí aj to, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu [viď rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47/2008].

So zreteľom na dovolateľom uplatnené námietky treba k veci ďalej uviesť, že podľa § 139 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. zák. (a contrario) možno spáchanie činu voči (na) osobe vyššieho veku ako chránenej osobe považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len vtedy, ak bol trestný čin spáchaný v súvislosti s vekom takejto osoby. Táto súvislosť pritom musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatel'a aj subjektívne, čo nevyhnutne predpokladá, že páchatel' jednak vie, že poškodený je osobou vyššieho veku a súčasne túto okolnosť subjektívne spája s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá, alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin. Z toho zároveň vyplýva, že skutok (čin) možno právne posúdiť ako spáchaný voči (na) osobe vyššieho veku, iba ak je z jeho popisu zrejmé, že jeho spáchanie bolo u obvineného ovplyvnené (podmienené) vekom poškodeného (v tejto súvislosti pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 117/2014).

Vychádzajúc z uvedeného je nutné vo vzťahu k preskúmvanej veci konštatovať, že z formulácie skutkovej vety napadnutého rozsudku krajského súdu vôbec nevyplýva, že by obvinený vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku, a ani to, že vek poškodeného bol motivačným faktorom, ktorý založil alebo podporil jeho rozhodnutie spáchať predmetný trestný čin. Inými slovami, zo skutkovej vety explicitne nevyplýva, že by obvinený mal vedomosť o veku poškodeného a že by tento faktor veku chcel využiť pri páchaní trestnej činnosti, teda že by pri zámere spáchať trestný čin počítal s týmto faktorom ako okolnosťou, v dôsledku ktorej by mohlo byť spáchanie trestnej činnosti uľahčené. V skutkovej vete sa síce nachádza dátum narodenia poškodeného, avšak len táto skutočnosť nie je dostatočná na subsumovanie konania obvineného pod kvalifikovanú skutkovú podstatu zločinu lúpeže.

Tiež vo vzťahu k osobitnému motívu podľa § 140 písm. c) Trestného zákona, viažucemu sa k prečinu

porušovania domovej slobody, zo skutkovej vety explicitne nevyplýva (nie je uvedená) zo strany obvineného prítomnosť úmyslu uľahčiť spáchaním tohto trestného činu iný trestný čin (zločin lúpeže).

Najvyšší súd tiež pripomína, že je nanajvýš otázne, či v danom prípade by vôbec mohol byť pri prečine porušovania domovej slobody aplikovaný uvedený osobitný motív. Spáchanie trestného činu v úmysle uľahčiť iný trestný čin, ako osobitný motív, sa aplikuje predovšetkým v prípadoch, ak páchatel' spácha ďalší trestný čin v rámci prípravy, pokusu, alebo dokončovania iného trestného činu, s cieľom jeho uľahčenia či odstránenia prekážok brániacich jeho uskutočneniu (dokončeniu).

V predmetnej veci sa mobilný telefón nachádzal v byte poškodeného, obvinený preto po použití násilia musel vojsť do bytu poškodeného, aby ho prehľadal a telefón z neho odcudzil. Porušenie domovej slobody preto bolo nutným a nerozlučným predpokladom možnosti odcudzenia cudzej veci po použití násilia a spáchanie konkrétneho skutku vôbec neľahčovalo, ale bolo nutným obsahom skutkového deja. Ak chcel obvinený odcudziť vec patriacu poškodenému, musel nutne do bytu vojsť, iná alternatíva možná nebola. Iná situácia by bola napríklad v prípade, ak by poškodený začal klásť aktívny odpor a obvinený by ho musel spútať, či zavrieť do inej miestnosti, aby mohol vôbec byť prehľadať. V takom prípade by sa mohol dopustiť napríklad trestného činu obmedzovania osobnej slobody z osobitného motívu podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona - v úmysle uľahčiť trestný čin lúpeže. V tomto modelovom prípade by totiž za iných okolností nebolo nevyhnutné spútať poškodeného, k tomu by došlo len v dôsledku jeho aktívneho odporu.

Naopak, v aktuálnej veci, keďže sa telefón nachádzal v byte poškodeného, bola potreba porušenia domovej slobody nevyhnutne spätá (nutná) na dokončenie zločinu lúpeže a spáchanie prečinu porušovania domovej slobody, ako nevyhnutná súčasť skutkového deja, vôbec obvinenému neľahčilo spáchanie zločinu lúpeže.

Dovolací súd pritom neposudzoval správnosť úvah krajského súdu, ktoré ho viedli k záveru, že trestný čin lúpeže bol spáchaný voči chránenej osobe podľa § 188 ods. 2 písm. d) Trestného zákona a trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. d) Trestného zákona z osobitného motívu, keďže tieto sa nijak neodrazili v popise skutku. Treba pritom zdôrazniť, že z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je rozhodujúce vymedzenie skutku v tzv. skutkovej vete rozsudku, ktorej správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd skúmať ani meniť.

Na základe uvedeného najvyšší súd uzatvára, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v neprospech obvineného C. N., keďže je založený na nesprávnom právnom posúdení skutku, v ktorého popise nie sú uvedené žiadne skutočnosti odôvodňujúce, že trestný čin lúpeže bol spáchaný v súvislosti s vyšším vekom poškodeného a trestný čin porušovania domovej slobody v úmysle uľahčiť iný trestný čin, a teda jeho právne posúdenie aj ako zločinu lúpeže v jeho kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 188 ods. 2 písm. d) Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. d) Trestného zákona.

Zistené porušenie zákona pritom v zmysle § 371 ods. 5 Trestného poriadku zásadne ovplyvnilo postavenie dovolateľa, keďže v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia skutku mu bol ukladaný trest odňatia slobody v rámci trestnej sadzby sedem rokov až dvanásť rokov, hoci pri správnom použití zákona mu mal byť ukladaný trest v rámci trestnej sadzby tri roky až osem rokov (§ 188 ods. 1 a § 194 ods. 1 Trestného zákona - samozrejme v tomto momente odhliadnuc od poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a ukládanie úhrnného trestu).

Najvyšší súd preto zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a odvolaciemu súdu, ktorý je viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v tomto rozsudku, prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Treba pritom dodať, že podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia neprospech obvineného, a to ani pokiaľ ide o ustálené skutkové zistenia (v smere ich prípadného doplnenia v

neprospech obvineného).

Vo vzťahu k ďalším dovolacím námietkam obvineného, najvyšší súd len pre úplnosť dodáva, že bude v ďalšom konaní úlohou krajského súdu sa s týmito námietkami vysporiadať, pretože v dôsledku zrušenia napadnutého rozsudku bude musieť rozhodnúť aj o odvolaní obvineného. Bolo by kontraproduktívne, aby sa týmito námietkami zaoberal najvyšší súd, pretože by tým zasiahol do právomoci krajského súdu, ktorý bude môcť v dôsledku zrušenia rozhodnutia na námietky obvineného primerane reagovať.

+ + +

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa na obvinenom vykonáva trest odňatia slobody, uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Podľa § 380 ods. 3 Trestného poriadku, dĺžka trvania väzby podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa posudzuje samostatne a nezávisle od väzby v pôvodnom konaní.

Nakoľko obvinený C. N. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 a dovolací súd v konaní o dovolaní rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil, podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku bolo potrebné súčasne rozhodnúť o väzbe.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko, alebo ak mu hrozí vysoký trest,

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil a

ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako to predpokladá príslušný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, ak nebude vzatý do väzby, pričom zákon nevyžaduje absolútnu istotu o jeho naplnení, a to z dôvodu, že pri rozhodovaní o väzbe súd môže mieru rizika úteku alebo páchania trestnej činnosti len odhadovať a nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany obvineného už k takýmto konaniam alebo pokusom o také konanie vôbec došlo (vyjmúc postup podľa § 71 ods. 3 Trestného poriadku pri tzv. opakovanej väzbe obvineného). Akceptácia opačného názoru by totiž úplne zbavila väzbu jej preventívneho a zabezpečovacieho charakteru, pričom každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva v rovine pravdepodobnosti (teda v žiadnom prípade istoty, ako to nesprávne, aj keď nepriamo uvádza sudca pre prípravné konanie) ohľadne dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (obdobne I. ÚS 162/2016).

Najvyšší súd konštatuje, že vo vzťahu k obvinenému je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku predovšetkým s odkazom na skutočnosť, že ide o recidivistu, ktorý bol ako vyplýva z odpisu z registra trestov 19-krát odsúdený (20-krát vrátane tohto odsúdenia, konanie sa však vracia na opätovné rozhodnutie odvolaciemu súdu), z toho 2-krát za zločiny znásilnenia a sexuálneho násillia a za zločin úverového podvodu. Zvyšné odsúdenia sú za majetkovú a násilnú trestnú činnosť, pričom nepodmienečné tresty odňatia mu boli uložené spolu vo výmere 11 rokov a 1 mesiac. O závažnosti trestnej minulosti obvineného svedčí aj fakt, že bol 12-krát odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody. Tejto veci sa mal navyše dopustiť ani nie 4 mesiace po výkone trestu odňatia slobody.

Existuje teda dôvodná obava, že prepustením obvineného na slobodu by aj ďalej pokračoval v páchaní rovnakej alebo obdobnej trestnej činnosti s cieľom zabezpečovania si vecí, či už ako prostriedkov na živobytie a alebo „len tak“ pre ich užívanie. S ohľadom na jeho trestnú minulosť hrozí pokračovanie v protiprávnom konaní aj s použitím násilia. Dovolací súd navyše poukazuje i na skutočnosť, že aj v základnom konaní bol obvinený z rovnakých dôvodov vzatý do väzby.

Všetky vyššie podrobne rozvedené skutočnosti podľa názoru najvyššieho súdu naplňajú dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd zároveň skúmal, či by väzbu obvineného bolo možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ak je daný dôvod väzby, okrem dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 3 písm. b), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode, alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Pokiaľ však ide o charakter a spôsob vykonania trestných činov v danej veci a osobu páchatel'a, tiež s ohľadom na možnosť pokračovania v trestnej činnosti, najvyšší súd nepostupoval podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nenahradil väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože by sa ním i spolu s uložením primeraných povinností a obmedzení, neodstránila obava z pokračovania obvineného v násilnej trestnej činnosti.

S poukazom na spáchanú trestnú činnosť, ktorá sa kladie za vinu obvinenému, ako aj vyššie podrobne rozvedené okolnosti prípadu a jeho osobu, nemožno dospieť k tomu, že by prípadné nahradenie väzby označeným procesným prostriedkom náhrady väzby malo svoj praktický účel.

Preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.